

Mòdul 2: Informàtica inicial

Tema: Sistema operatiu

Unitat 1.4: Sistema operatiu (I)

Teoria de la unitat

Els programes informàtics

Un **programa** és un conjunt d'instruccions que "ensenyem" a l'ordinador per tal que tingui més "habilitats".

Per exemple, per escriure hi ha diversos **programes**: la **Llibreta**, el **WordPad**, el **Writer**, el **Word**.

Text escrit amb
la Llibreta

Text **escrit amb**
el Writer

La **Llibreta** és un **programa** molt senzill, no té gaires opcions. El **Writer** té moltes possibilitats d'edició de textos.

Si volem editar textos amb colors, diferents mides de lletra, passar-hi el corrector ortogràfic... instal·larem el **Writer** o el **Word** a l'ordinador.

Un ordinador sense programes no podria fer res. Hi ha programes senzills i d'altres més complicats que fan moltes coses.

El senyor Windows

El senyor Windows és un secretari dels de abans: organitzat, obedient i amant de la seva feina.

Ha après a tenir tot perfectament organitzat: cartes, factures, llibres, fotografies... Sap on és tot i li pots demanar qualsevol cosa, la busca i te la porta.

És molt disciplinat i desa les coses on li diu el seu cap. I no té cap problema de fer tasques de conserge: que si una fotocòpia, que si retalla i enganxa això en un paper...

Tots som humans i el senyor Windows no és perfecte: de vegades fa ximpleries o es queda penjat mirant la lluna. Fins i tot alguna vegada agafa un virus i embogeix.

Que per què li diuen el senyor **Windows**? Hem dit que és un secretari dels d'abans, treballa a l'altre costat de la finestreta. Com que és nord-americà li diuen el **Windows** (*window* vol dir *finestra* en anglès).

Què és un sistema operatiu?

Un **sistema operatiu** és un grup de programes que fan de supersecretari: és l'intermediari entre nosaltres i la màquina, i s'encarrega d'organitzar el munt de tasques que fa l'ordinador.

Un ordinador sense **sistema operatiu** no funciona. Quan es construeix un ordinador primer cal instal·lar-hi el **sistema operatiu**.

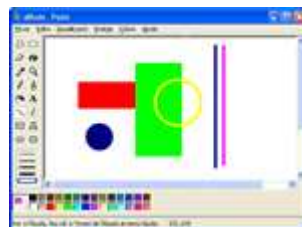
Podem descriure un exemple de l'activitat del **sistema operatiu**: què fem i què passa si volem dibuixar amb el Paint?

Què fem?

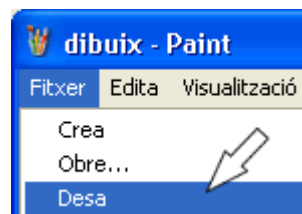
Busquem el programa i cliquem a sobre perquè s'obri.

Dibuixem.

Desem el **fitxer** del dibuix en una **carpeta**.

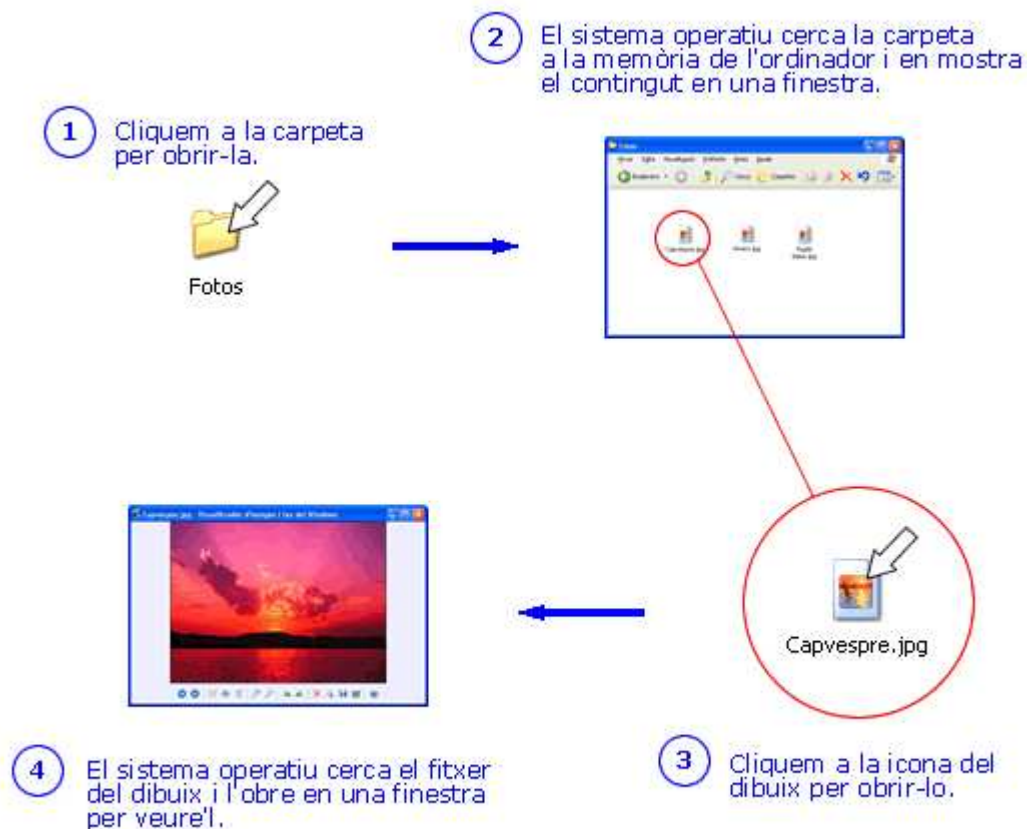
Què passa?

El **sistema operatiu** crida el Paint i el mostra en una **finestra**.

Mentre dibuixem, el Paint va fent un **fitxer** del nostre dibuix.

El **sistema operatiu** desa el **fitxer** a la carpeta que li hem dit.

Veiem un altre exemple: volem veure una fotografia que tenim a la carpeta Fotos.

Compte! El cap de l'oficina ets tu; el **sistema operatiu** és el teu secretari i fa el que tu li dius. Per tant, el responsable que les teves carpetes estiguin ordenades ets tu.

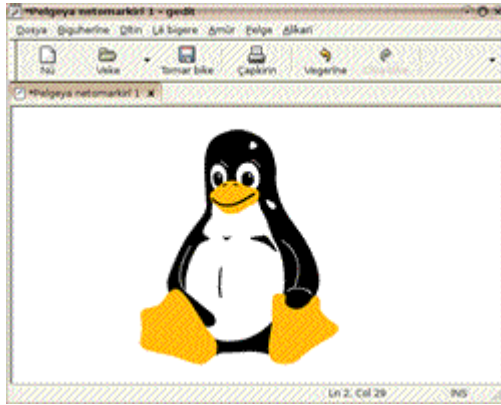
El sistema operatiu Windows

El **sistema operatiu** més estès entre els usuaris comuns és el **Windows** de l'empresa Microsoft. Ja hem vist que es diu Windows perquè utilitza **finestres** de treball a la pantalla del ordinador.

El Windows s'ha anat perfeccionant al llarg dels anys. Les darreres versions són el Windows 2000 i el Windows XP. Si compres un ordinador nou, és molt probable que porti instal·lat el més recent, el Windows XP.

Els sistemes operatius Windows estan desenvolupats per una empresa comercial, per tant hem de pagar una llicència per poder-lo utilitzar. No és legal fer-ne còpies, i cada llicència és per a un ordinador.

El Linux, l'alternativa lliure

Tux, el logotipo de Linux

El **Linux** és un **sistema operatiu** de lliure distribució: això significa que no hem de pagar per utilitzar-lo i que el podem instal·lar en tants ordinadors com vulguem. A més, es pot fer la traducció a una altra llengua sense pagar cap dret.

Linux és tan potent com Windows, gratuït i més flexible.

El Linux va néixer per iniciativa del finlandès Linus Torvalds, i forma part d'un moviment mundial que treballa pel **programari lliure**. Milers d'informàtics de tot el món hi col·laboren i amb les seves aportacions van creant i perfeccionant programes que tothom pot fer servir d'una manera gratuïta.

El Linux té molts avantatges: a més de ser gratuït i col·laboratiu, és més estable que Windows i invulnerable a molts virus informàtics. La majoria de servidors el fan servir i és ideal per treballar en xarxa.

Es pot configurar d'una manera personalitzada a la mida de l'usuari, a més hi ha molts programes de franc que podem fer servir amb el Linux, com ara l'**Open Office**.

Moltes institucions públiques i governamentals d'arreu del món han optat pel Linux.

I ara, què vols fer?

